

ЗАКУПІВЛЯ ГАЗУ ЗА УМОВАМИ МЕМОРАНДУМУ

У чому проблема. Закупівлі газу не відбуваються через те, що зростання ціни на предмет закупівлі не відповідає очікуваній вартості, яка визначена замовниками на період проведення закупівель.

Із статті ви дізнаєтеся:

- як держава регулює питання закупівлі газу;
- які види закупівель застосовувати у ситуації, що склалася;
- як укласти договір на закупівлю газу.

Державне регулювання питань закупівлі природного газу

30 вересня 2021 року між КМУ в особі прем'єр-міністра України, міністра розвитку громад та територій України та міністра енергетики України, НАК «Нафтогаз України», Офісом Президента України, Всеукраїнською асоціацією органів міс-

цевого самоврядування «Асоціація міст України» та Палатою місцевих влад Конгресу місцевих та регіональних влад було укладено **Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та постачання гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр.** (далі – Меморандум).

Після цього розпорядженням КМУ від 11.10.2021 № 1234-р «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» було погоджено рішення правління цього товариства про дії його дочірніх компаній щодо затвердження умов додаткової угоди до примірного договору постачання природного газу для виробництва теплової енергії на 2021–2024 роки та про вчинення товариством правочинів, а саме щодо укладення:

- додаткових угод до договорів постачання природного газу для виробництва теплової енергії на 2021–2024 роки;
- договорів постачання природного газу бюджетним установам та організаціям відповідно до примірного договору;
- договорів постачання природного газу релігійним організаціям відповідно до примірного договору.

Отже, питання закупівлі природного газу бюджетними установами та організаціями було розв'язано шляхом надання можливості його закупівлі згідно з примірним договором із ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг».

Для установ та організацій, що фінансуються із державного або місцевих бюджетів та використовують природний газ для забезпечення усіх своїх потреб, Меморандум містить пропозицію укладати договори постачання природного газу зі строком постачання до 31 грудня 2021 року та окремо на весь 2022 рік за ціною 13 659,63 грн за 1 000 м³ (без ПДВ та без урахування тарифу на послуги з транспортування природного газу).

Водночас замовники повинні дотримуватися вимог Закону від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (далі – Закон № 922), який не установлює винятків щодо закупівлі газу в єдиного постачальника, крім тих, що передбачені для неконкурентних закупівель. Тож замовники мають застосовувати відповідний вид закупівлі.

Дотримуємося норм Закону № 922

У ситуації, що склалася, можемо рекомендувати скористатися видом закупівлі, що дає змогу закупити у конкретного постачальника, а саме:

- або укласти договір про закупівлю без застосування процедури спрощеної закупівлі згідно із ч. 7 ст. 3 Закону № 922;
- або застосувати переговорну процедуру закупівлі.

**Інші статті Наталії Заєць
можна переглянути тут**

Вибір залежить від очікуваної вартості закупівлі газу. Для першого варіанта це має бути закупівля вартістю від 50 тис. грн. до 200 тис. грн, для другого – понад 200 тис. грн.

Крім того, мають бути дотримані підстави для проведення цих видів закупівлі, передбачені Законом № 922. Нагадаємо їх.

Підставами для **непроведення спрощеної закупівлі** є, зокрема, такі:

1) якщо було двічі скасовано спрощену закупівлю через відсутність учасників, у тому числі частково (за лотом). Водночас предмет закупівлі, його технічні та якісні характеристики, вимоги до учасника не повинні відрізнятися від тих, що були визначені замовником в оголошенні про спрощену закупівлю;

2) якщо існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з:

- виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовниками строків проведення спрощеної закупівлі;
- розірванням договору про закупівлю з вини учасника на строк, достатній для проведення тендеру, в обсязі, що не перевищує 20 % суми, визначеної в договорі, який розірваний із вини такого учасника.

Важливо! Неможливість дотримання замовниками строків проведення спрощеної закупівлі має бути документально підтверджена, а для закупівлі через розірвання договору з вини учасника має бути оголошено тендер.

Тендер – це конкурентна процедура закупівлі, а саме здійснення конкурентного відбору учасників за процедурами закупівлі відкритих торгів, торгів з обмеженою участю та конкурентного діалогу (п. 13 ч. 1 ст. 1 Закону № 922).

Також нагадаємо, що для укладення договору про закупівлі на підставі ч. 7 ст. 3 Закону № 922 уповноважена особа замовника повинна оприлюднити звіт про договір про закупівлю, укла-

дений без використання електронної системи закупівель (далі – ЕСЗ), протягом 3 робочих днів із дня укладення договору.

Підставами для проведення переговорної процедури закупівлі є, зокрема, такі (ст. 40 Закону № 922):

1) якщо було двічі скасовано процедуру відкритих торгів, у тому числі частково (за лотом), через відсутність достатньої кількості тендерних пропозицій, визначеної Законом № 922. Водночас предмет закупівлі, його технічні та якісні характеристики, а також вимоги до учасника процедури закупівлі не повинні відрізнятися від вимог, що були визначені замовником у тендерній документації;

2) якщо у замовника виникла нагальна потреба здійснити закупівлю у разі:

- виникнення особливих економічних чи соціальних обставин, пов'язаних із негайною ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, що унеможливають дотримання замовником строків проведення тендера;
- розірвання договору про закупівлю з вини учасника на строк, достатній для проведення тендера, в обсязі, що не перевищує 20 % суми, визначеної в договорі, який розірваний із вини цього учасника. У такому разі переговорна процедура застосовується за рішенням замовника щодо кожного тендера.

Нагадаємо, що в разі застосування переговорної процедури закупівлі повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, що оприлюднюється в ЕСЗ, має містити обґрунтування застосування цієї процедури, експертні, нормативні, технічні та інші документи, що підтверджують наявність умов її застосування.

Крім того, якщо переговорна процедура закупівлі проводиться через нагальну потребу замовник має право укласти договір про закупівлю у строк не раніше ніж через 5 днів із дня оприлюднення в ЕСЗ повідомлення про намір укласти цей договір.

Водночас нагальна потреба в закупівлі через виникнення особливих економічних чи соціальних обставин, пов'язаних із негайною ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, має бути підтверджена відповідним документом компетентного органу, наприклад, висновком ДСНС. Зокрема, має бути підтверджено, що вже настали наслідки надзвичайної ситуації, які треба ліквідувати.

Для довідки: ліквідація наслідків надзвичайної ситуації – це проведення комплексу заходів, що включає аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, які виконуються у разі виникнення надзвичайної ситуації та спрямовані на припинення дії небезпечних факторів, рятування життя та збереження здоров'я людей, а також на локалізацію зони надзвичайної ситуації (п. 22 ч. 1 ст. 2 Кодексу цивільного захисту населення).

Укладаємо договір на закупівлю газу

Порядок укладення договорів на закупівлю газу оприлюднено 12.10.2021 на офіційному сайті ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» (далі – Компанія). 16.10.2021 цей порядок було оновлено, і на сьогодні алгоритм дій бюджетних установ для закупівлі газу має бути таким:

Крок 1. У разі прийняття рішення про укладення договору постачання природного газу з Компанією замовник направляє на електронну адресу Компанії лист-звернення про укладення договору купівлі-продажу природного газу (оригінал звернення направляється поштою) із зазначенням мети використання газу (власні потреби, виробництво теплової/електричної енергії, промислова сировина тощо), періоду та обсягу закупівлі (із помісячною розбивкою), контактної особи тощо.

Лист-звернення направляється на електронну адресу особи, відповідальної за укладання договорів із відповідною групою споживачів.

Крок 2. Замовник самостійно роздруковує проєкт примірною договору з офіційного сайту Компанії (за відповідною категорією) або отримує його від відповідальної особи на свою електронну адресу. Договір заповнюється (обсяги, реквізити тощо) належним чином (підпис, печатка) у двох примірниках.

Зверніть увагу! Підписант (керівник/ довірена особа) замовника повинен особисто підписати договір. Договори (додаткові угоди) із факсимільним підписом в роботу не приймаються.

Крок 3. Замовник подає в Компанію разом із супроводжувальним листом:

- два ідентичних примірники належним чином оформленого договору (договорів);

- пакет документів відповідно до наведеного нижче переліку. Ці документи в паперовому вигляді (з оригіналами підписів) направляються поштою на адресу: 04116, м. Київ, вул. Шолуденка, 1.

До **переліку документів**, які подаються замовником у копіях, включено:

1. Акт звірки розрахунків станом на 30.09.2021, або довідку від попереднього постачальника газу про відсутність простроченої заборгованості за природний газ станом на вказану дату, або дозвіл від попереднього постачальника на перехід споживача (замовника) до іншого постачальника.
2. Статут (Положення тощо).
3. Витяг (виписка) з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (отриманий не раніше 01.10.2021).
4. Витяг із реєстру платників ПДВ (якщо замовник сплачує цей податок).
5. Заяву-приєднання до умов договору розподілу природного газу (з EIC-кодом).
6. Наказ (протокол, рішення тощо) про призначення керівника замовника.
7. Довідку в довільній формі про керівника та головного бухгалтера з такою інформацією: прізвище, ім'я, по батькові, телефони, зразки підписів. Додатково в цій формі зазначається контактна особа, її телефон та електронна адреса.
8. Довіреність (у разі потреби) на право підписання договору постачання природного газу та протоколу переговорів.

Усі копії документів мають бути засвідчені печаткою підприємства з приміткою «згідно з оригіналом».

Важливо, щоб у супроводжувальному листі були наведені телефони, електронні адреси, прізвища виконавця та інших осіб, відповідальних за виконання договору.

Якщо замовник раніше укладав договір із Компанією, він поновлює лише ті копії документів (із переліку), які були змінені.

Також одним із документів, що подає замовник, є **протокол переговорів**. Він передбачений умовами проведення переговорної процедури закупівлі, адже вона застосовується замовни-

ком як виняток і відповідно до неї замовник укладає договір про закупівлю після проведення переговорів щодо ціни та інших умов договору з одним або кількома учасниками процедури закупівлі.

Протокол переговорів (для бюджетних установ та організацій у разі надзвичайної ситуації) оприлюднено на сайті Компанії (<https://naftogaztrading.com.ua/documents/examples>).

Крок 4. Замовник приймає рішення про намір укласти договір про закупівлю та оприлюднює повідомлення про цей намір.

Крок 5. Після оприлюднення повідомлення замовник надсилає на електронну адресу виконавця Компанії копію повідомлення про намір укласти договір про закупівлю із зазначенням можливої дати підписання договору, виходячи з вимог Закону № 922.

Крок 6. Після того як виконавець Компанії, відповідальний за укладення договору, отримає проєкт договору та пакет документів, він їх опрацює і за відсутності зауважень забезпечує оформлення і підписання договору з боку Компанії, заносить реквізити договору в електронну базу Компанії та повертає замовнику один примірник договору.

Які нюанси слід узяти до уваги під час підписання договору?

1. Номер договору і дату може надати виконавець Компанії або замовник може надати свій номер договору. Дата договору має ураховувати строки укладення договорів за результатами виду закупівлі, визначені Законом № 922.

2. Усі зміни до укладених договорів оформлюються додатковими угодами. Порядок роботи з додатковими угодами (отримання, узгодження, підписання тощо) відповідає порядку роботи з договорами. Проєкти додаткових угод розміщуються на офіційному сайті Компанії або надаються відповідальним виконавцем на електронну адресу споживача.

3. Зразок договору постачання газу оприлюднено на сайті Компанії (<https://naftogaztrading.com.ua/documents/examples>). Замовник повинен знати, що цей договір є примірним і не враховує умов його зміни, передбачених ст. 41 Закону № 922.

Водночас Компанія на своєму сайті оприлюднила порядок унесення змін та доповнень до

умов договорів, згідно з яким за наявності зауважень/пропозицій до договорів постачання/купівлі-продажу природного газу замовник має надіслати електронною поштою у форматі .doc чи .docx протокол розбіжностей, приклад якого пропонується Компанією, на електронну адресу ngt@naftogaztrading.com.ua. У темі листа необхідно зазначити такі дані: «НАЗВА Споживача/Покупця ____ пропозиції щодо змін умов договору постачання/купівлі-продажу».

В електронному листі також слід обов'язково вказати контактні дані особи, що уповноважена споживачем/покупцем вести переговори з питань унесення змін та доповнень до договорів.

Зауваження/пропозиції будуть розглянуті працівниками Компанії в порядку черговості, а результати розгляду надіслані на зворотну елект-

ронну адресу не пізніше як у 7-денний строк із дати отримання листа.

Важлива інформація: 15.10.2021 Компанія повідомила, що згідно з правилами постачання природного газу, затвердженими постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, споживач має подати постачальнику заяву про укладення договору із зазначенням свого персонального ЕІС-коду. Тому, на жаль, Компанія не має юридичних підстав для укладення договору з такими організаціями, як відділи освіти, що не мають ЕІС-коду.

З огляду на зазначене, замовники можуть скористатися запропонованим порядком дій для укладення договорів про закупівлю газу, що дозволяє провести закупівлю саме в одного постачальника газу. Утім, ринок газу залишається конкурентним, тому такі дії замовника потребують якісного обґрунтування.